

Kiikla raamatumäng

Kevad 2022,

2. etapp, 11.03.2022

12 küsimust.

Täpne raamatu pealkiri annab 2 punkti. Peaaegu täpne 1 punkti.

Autori nimi annab 2 punkti. Ehk 12 küsimusega on võimalik teenida 48 punkti.

Aega vastamiseks on 1 minut.

7
8126
«Seda ma ei või öelda, sest mitte keegi pole julgenud seda kor-
rata. Räägitakse, et tema sõnad olid midagi nii hirmsat ja kole-
dat, et keegi kohtunõunik, kes oli seal juures, läks sellest hulluks
ja teda hoitakse tänase päevani eraldi, et midagi avalikkuse ette
ei tuleks. Ega see olnud mõni lihtne keisrihärja teotamine, nagu
võib juhtuda pommis peaga.»

«Ja missuguseid keisrihärja teotamisi juhtub siis pommis
peaga?» päris [redacted]

«Palun teid, härrased, pöörake teine lehekülg,» anus kõrtsmik
[redacted]. «Teate, see ei meeldi mulle. Juhtub keel väaratama ja
ongi inimesel pahandus kaelas.»

«Ah et missuguseid keisrihärja teotamisi juhtub pommis pea-
ga?» kordas [redacted] «Mitmesuguseid. Tõmmake nina täis, laske
endale Austria hümnid mängida ja küll siis näete, mis te suust
välja ajate. Te räägite keisrihärjast nii palju igasugust jama kok-
ku, et kui sellest poolgi tõi oleks, jätkuks talle häbi terveks elu-
ajaks. Aga õigust öelda pole vanahärja seda ära teeninud. Mõelge
ise: poja Rudolphi kaotas ta siis, kui see oli õitsvas eas, täis mehe-
jõudu, naine Elisabeth torgati tal viiliga surnuks, siis kaotas ta
Jan Orthi, Mehhiko keisrist veli lasti tal kuskil kindluses seinä
ääres maha*. Nüüd, tema vanas eas kõmmutati maha ta onu.
Sellel mehel peavad tõesti raudsed närvid olema. Ja siis tuleb

KREEKAMAA DON BELIANIS*
LA MANCHA [redacted]

Sonett

Ma enam murdsin, muserdasin, raiusin
kui vahest ükski teine rändav rüütelmees,
ja olin osav, südikas, kui taplus kees,
ning tuhat teotust, ülekohut tasusin.

Kui oma sangartegudele asusin,
mus õilis armastusetuli hõõgus sees.
Näis kääbusena iga hiiglane mu ees,
ma kahevõitlust ausana vaid pidasin.

Önn jalge ees mul lamas, alandlik ja truu,
ei juhus iial tõugata mind suutnud teelt,
sest tarkust tukast kinni hoidsid minu peod.

Ent kuigi säraks hoopis kõrgemal kui kuu
mu täht, on siiski äratand mus kademeelt,
oo suur [redacted] sinu kuulsad vägiteod.

16521

Kuus-seitse filoloogi lugesid mu referaati „Proustist Keatsi kirjas Benjamin Baileyle” heakskiitvalt muheldes. Sondeerisin ühes tuntud kirjastuses pinda „Histoire abrégée de la poésie anglaise”^{*} väljaandmise võimaluste suhtes, seejärel asusin koostama inglise ja ameerika üliõpilastele määratud prantsuse kirjanduse lugemikku (inglise kirjanike teostest võrdluseks toodud näidetega), ning olin sellest tööst hõivatud neljakümnendate aastate lõpuni; viimane köide oli peaaegu trükivalmis, kui mind arreteeriti.

Leidsin ka töökoha – hakkasin Auteuil’s täiskasvanute grupile inglise keelt õpetama. Mõneks talveks palgati mind ühte poeglastergümnaasiumi tunde andma. Aeg-ajalt kasutasin ära sotsiaaltöötajate ja psühhoterapeutidega sõlmitud tutvused, käisin koos nendega mitmesugustes lasteasutustes – orbudekodudes ja parandusmajades, kus ma sain kahvatu jume ja rähmaste silmadega puberteedielisi tüdrukuid täiesti karistamatult vahtida, nii nagu me neid unes näeme.

Tahaksin nüüd välja öelda järgmise mõtte. On üheksa- kuni neljateistaastasi tütarlapsi, kes neist kaks või koguni mitu korda vanematele võlutud uitlejatele ilmutavad oma tõelist loomust, mis pole inimlik, vaid nümfilik (s.t demonlik); panen ette nimetada neid äravalituid „nümfettideks”.

Pange tähele: ma kasutan kohamääruste asemel ajamäärusi. Õigupoolest tahaksin, et lugeja kujutleks vanusepiire „üheksast kuni neljateistkümnne eluaastani” peegelsiledade liivarandade ja roosade kaljudega võlusaare piiridena; see saar, mida ümbritseb ääretu udune ookean, on mu nümfettide lemmikpaik. Kas kõik selles eas tüdrukud on nümfetid? Mõistagi mitte. Muidu oleksime meie – pühendunud üksildased meresõitjad, nümfoleptid – ammuilma hulluks läinud. Ka hea välimus pole mingi kriteerium, ning vulgaarsus, nagu meie ühiskond seda käsitab, ei pruugi ilmtingimata

^{*} „Lühike inglise luule ajalugu”.

20187
KIIKLA
RAAMATUKOGU

Teine peatükk

Juba üle nädala oli sissesõitnud isand linnas elanud, käies õhtustel koosviibimistel ja lõunasöökidel ning veetes niiviisi, nagu öeldakse, väga meeldivalt aega. Viimaks otsustas ta hakata visiite tegema ka väljaspool linna ning külastada mõisnikke Manilovit ja Sobakevitšit, kellele ta oli sõna andnud. Võib-olla tõukata sellele teine, olulisem põhjus, tõsisem, südame lähedasem asi... Kuid kõigest sellest saab lugeja teada järk-järgult ja omal ajal, kui tal ainult jätkub kannatust läbi lugeda siin esitatav vägagi pikk jutustus, mis sedamööda, kuidas ta läheneb asja kroonivale lõpule, töötab kujuneda laiahaardelisemaks ja avaramaks. Kutsar Selifanile oli antud käsk hommikul vara hobused tuttava kalessi ette rakendada; Petruškal oli käsitud koju jääda ning toa ja kohvri järele vaadata. Lugejal ei oleks ülearune pisut tutvuda ka nende meie kangelase kahe pärisorjast teenriga. Ehkki nad muidugi mõista ei ole just väga silmapaistvad tegelased ja kuuluvad seesuguste hulka, keda nimetatakse teise- või koguni kolmandajärgulisteks, ehkki selle poemi peamised käigud ja vedrud ei ole mitte nende külge kinnitatud ja vahest ainult siin-seal riivavad neid ja jäävad neisse kergelt kinni — kuid autor armastab kõiges äärmiselt põhjalik olla ja sellest hoolimata, et ta ise on vene inimene, tahab ta sellest küljest olla täpne nagu sakslane. See ei võta muide palju aega ega ruumi, sest ei ole vaja palju juurde lisada sellele, mida lugeja juba teab, s. o. et Petruška kandis pisut laia, härra seljast pärit pruuni saterkuube ning et tal olid, nagu tema seisusest inimestel tavaliselt, jäme nina ja paksumad huuled. Iseloomult oli ta rohkem sõnakehv kui jutukas; tal oli koguni õilis tung hariduse, s. o. raamatute lugemise järele, mille sisu pärast ta ei teinud endale mingit muret: tal oli täiesti ükskõik, kas see oli armunud kangelase seiklus, lihtsalt aabits või palveraamat — ta luges kõike ühesuguse tähelepanuga; oleks talle nina alla pandud keemia, poleks ta sellestki

«Ei, sest ühe daami juuresolekul ei julge ta põgeneda.»
«Ärge unustage, et kõige väiksemgi viivitus võib ära rikkuda kogu asja,» hüüdis mileedi, nähes aadlikku kätt mõõga külge panemas.

«Teil on õigus,» hüüdis aadlik. «Sõitke siis edasi ja ka mina lähen oma teed.»

Tundmatu noogutas daamile lahkumiseks ja hüppas hobuse selga; samal ajal andis ka tõllakutsar oma hobustele tugevasti piitsa. Nii kihutasid mõlemad vestlejad kapates minema — kumbki eri suunas.

«Hei, teie arvel!» kisendas peremees, kelle hea arvamus oma külalisest muutus korraga sügavaks põlguseks, kui ta nägi, et see arvet maksmata lahkus.

«Maksa ära, lontrus!» karjus edasi kihutav aadlimees oma teenrile, kes peremehe jalge ette kolm-neli hõbetükki viskas ja siis oma isandale järele galopeeris.

«Oh sa argpüks! närukaell! vale-aadlik!» karjus [redacted], omakorda teenrile järele joostes.

Haavatu oli aga liiga nõrk selleks, et niisugust vapustust välja kannatada. Vaevalt kümme sammu edasi jõudnud, hakkas tal kõrvus kumisema, silmade ees lõi pimedaks, mingi verelaine tuhmistas nägemise ja ta kukkus keset tänavat, ise kisendades:

«Argpüks, argpüks, argpüks!»

«Ta on tõesti viimane argpüks,» pomises peremees [redacted] juurde astudes ja teda meelitamisega lepitada püüdes, just samal kombel, nagu valmis käitus haigur teoga.

«Jah, viimane argpüks,» ümises [redacted]. «Daam aga oli väga ilus.»

«Missugune daam?» küsis peremees.

«Mileedi,» kogeles [redacted].

Ja ta minestas uuesti.

«Olgu pealegi, et kaotasin kaks külalist,» ütles peremees, «aga üks jääb mulle ometi; olen päris kindel, et ta vähemalt mõned päevad siin viibib. Üksteist eküüd teenin ikkagi.»

Nagu teada, oli [redacted] kukrus järel just üksteist eküüd.

Peremees arvestas, et reisija haigus kestab üksteist päeva ja ta kasseerib iga päeva eest ühe eküü. Kuid ta

Selle raamatu kaanel on neli autorit, neist üks teistest veidi tuntum. 2 punkti saab ühe neist kirja panemise eest. Mõelge veidi raamist välja.

asus mingis pisikeses kambris, mida ta pidas hooldusšahti ees asefsevaks vaheruumiks. [redacted] eristas endast paremal vaevu-vaevu ukse piirjooni. Tallad valjusti põrandat kriipimas, kõndis ta ukse juurde, tõmbas selle tasakesi lahti ning astus esmapilgul suurema kambrina näivasse ruumi.

Astunud kaks sammu, tardus ta raidkujuna paigale. Ta tundis vere ja surma lõhna. Veel enamgi — ta tajus otse oma kõrva all kaela vastu surutud püstoli külma metalli.

“Ärge isegi hingake,” lausus üks hääl vene keeles. Seejärel kostis: “Kus on teised?”

“Ma olen üks.” [redacted] hääl oli veidi pingevabam.

“Seda oleme ju vist kõik?” Kõlas türiku naerukõkatus ning süttisid lambid, mis oleksid [redacted] oma eredusega peaaegu pimestanud. Ta pöördus ümber, et vaadata oma vana sõpra Alec Trevelyani, kes nägi talle vastu irvitades välja nagu igavene koolijüts. Paljud inimesed väitsid, et Trevelyan hoiab Dorian Gray kombel pööningul iseenda portreed.

“Rõõm näha, James, et sa said aega siit läbi astuda.”

“Teekond oli pisut pikem, kui ma oskasin arvata, aga kulges enamjaolt allamäge.”

Trevelyan osutas veel ühe avatud ukse poole, kust paistis kaarjas metalltrepp.

“James, kas sa oled valmis?”

“Ajame selle asja korda jah.” [redacted] läks esimesena uksest välja ja keerdreppist alla. “Kas sa tulid siitkaudu üles?” päris ta [redacted]

“Jah. All on üks uks sinust paremal ja teine otse ees. Too teine on elektrilukukudega. Selle tagant leiad sa Aladini koopa. Või vähemalt midagi sellesarnast.”

[redacted] vedaski juba lahti ühe oma vööle kinnitatud paunakese tõmbelukku. Elektroonilise lukustussüsteemiga ukse juurde jõudes hoidis ta peos piklikku karbikest. Karp oli varustatud magnetkinnitiga, ta surus selle ukse külge ja nihutas ühte lülitit. Otsekohe lõi vilkuma terve rodu tulesid ning tilluke numbritabloo hakkas väga nobedasti tegutsema. “Sisuliselt on asi väga lihtne,” oli [redacted] ütelnud. “See töötab nagu automaatvalija, ainult et ta sirvib läbi kõik võimalikud numbrite ja tähtede kombinatsioonid, kiirusega umbes viissada tükki sekundis. Avastanud lukust mõne enda valituga analoogilise jadajupikese, hakkab ta sellest lähtudes elektroonilist koodi kui tervikut kokku sättima. Isegi kavalasti koostatud süsteemi puhul ei tohiks õigete numbrite või tähtede peale sattumisele kuluda rohkem kui viisteist minutit. Lukk avaneb kohe, kui see riist on need üles leidnud.”

kõik pidustused ja lõbustused ning käskis oma kojahärradel ja -daamid leinarüüsse riietuda.

Ja troonipärija ristiti valgetes mähkmetes — see on keiserliku leina märk.

Kojahärrad ja -daamid pidasid seda kurjakuulutavaks endeks.

Sellest hoolimata teatas Tema Kõrgeausus proua amm infanti kojahärradele ja -daamidele, et need vana kombe kohaselt talle oma soovid ja kingitused võivad üle anda.

Proua de la Coena riputas talle kaela mürgi vastu mõjuva musta kivi; see oli oma kujult ja suuruselt pähkliatoline ja ta koor oli kullast. Proua de Chauffade sidus talle kõhu peale siidpaela, mille otsas ripnes metspäkel, mis soodustab seedimist. Härra van der Steen Flandriast tõi viis küünart pika ja pool küünart laia Genti vorsti ja soovis Tema Kõrgusele kõige truualamlikumalt, et juba selle vorsti paljas lõhn ärataks Tema Kõrguses janu Genti hea *clauwaert*'i õlle järele, misjuures ta ütles, et kes teatud linna õlut armastab, ei või sealseid õllepruulijaidki vihata. Härra tallmeister Jaime Christoforo Kastiliast palus armulisemat härrat infanti oma väikestel jalgadel kanda rohelisi kalliskive — jaspiseid —, mis annavad jooksule kerguse ja kiiruse. Narr Jan de Paepe, kes juures juhtus olema, ütles aga:

«Messire, kinkige talle parem Joosua sarv, mille hääle peale linnad tema ees jooksma pistaksid ühes kõigi oma elanikkude ja varandusega, sest armulikemal härral pole tarvis jooksma õppida, vaid teisi jooksma panna.»

Floris van Borsele trööstimatu lesk, kelle mees oli olnud Veere'i kuberneriks Seelandis, kinkis armulikule härra Felipele ühe kivi, öeldes, et see muudab kõik mehed armunuks ja paneb naised nutma.

Ent infant röökis kui vasikas.

Samal ajal andis Klaas oma pojale pajuokstest kärsti kuljustega ja [redacted] oma käel hüpitades ütles ta: «Kuljused, helisevad kuljused! Võiksid sa neid alati oma mütsil kanda, alati rõõmus olla, väike mees, sest narridele kuulub maailm.»

Ja [redacted] naeris.

VIII

Klaas oli püüdnud suure lõhe ja sõi seda pühapäeval ühes Soetkini, Katelijne ja väikese [redacted], ent Katelijne ei söönud rohkem kui linnuke.

mitu silma sul selles pinooklijaotuses praegu käes on, ära ainult piilu. Kaks dollarit, mida sa sellest arvad? Neetud, Sam, kas sa ei suuda siis pooltki minutit oodata, enne kui hakkad mulle seda neetud termomeetrit tagumikku toppima?"

Uus mees seisab pisut aega paigal, et puhkeruumist paremat ülevaadet saada.

Ühel pool istuvad nooremad patsiendid, keda nimetatakse Akuutseteks, sest arstide arvates on nad ikka veel nii haiged, et neid tuleb lakkamatult silmas pidada, mõjutada ja lasta igasuguseid kaarditrikke teha, kus kästakse numbraid liita ja lahutada ning nii- ja niipalju tagurpidi lugeda ja siis mingi kaart ära arvata. Billy Bibbit püüab sigaretikeeramist selgeks õppida ja Martini käib ringi, otsides laudade ja toolide alt sinna unustatud asju. Akuutsed tuiavad palju ringi. Nad räägivad üksteisele naljalugusid ja itsitavad vargsi pihku (keegi ei söanda ennast vabaks lasta ja valjusti naerda, sest siis oleks kogu personal kohe oma märkmike ja paljude küsimustega platsis) ning kirjutavad kollaste äranäritud pliiatsitõngastega kirju.

Nad luuravad üksteise järele. Mõnikord juhtub keegi pillama enda kohta mõne sõna, mida poleks tahtnudki välja pahvatada, ja juba teeskleb mõni kaaslane laua ääres, kus nad istuvad, haigutamist, tõuseb püsti ja hiilib õdede ruumi, et seal olevasse paksu päeva- raamatusse kirja panna informatsioonikilluke, mis oli talle kogemata kombel kõrvu puutunud. Suur Õde kinnitab, et seda raamatut peetakse kogu palati ravialuste huvides, kuid mina tean, et ta ootab hetke, mil mõne mehe kohta on kogunenud piisavalt materjali, et süüdlast võiks ümber paigutada Peahoonesse, kus ta pea põhjalikult üle vaadatakse, et temast enam tüli ei tuleks.

Mees, kes päevaraamatusse midagi asjakohast kirja paneb, saab oma nime järele tärnikese ja võib järgmisel päeval hiljem magama heita.

Toa vastasseina ääres Akuutsete vastas istuvad Asutuse praakolendid, Kroonikud. Neid ei tarvitsekski haiglasse sulgeda, aga neid ei saa lasta tänavale, kus nad jätaksid Asutusest halva mulje. Personal on teadmiseks võtnud, et Kroonikud jäävad igaveseks nende hoole alla. Kroonikud jagunevad Kõndijateks, nagu mina seda olen, kes

nio Falzaspadale Bourges'i provintsist, aga see on ju itaallane.»

«See on püsti ülekohus!» hüüdsid skolaarid. «Maha Sainte-Geneviève'i laekahoidja!»

«Ohoo, meister Joachim de Ladehors! Ohoo, Louis Dahuille! Ohoo, Lambert Hocement!»

«Susi söögu Saksa korporatsiooni prokuraatorit!»

«Ja Sainte-Chapelle'i kaplaneid ühes nende hallide nahkvattidega; *cum tunicis grisis* ¹!»

«*Seu de pellibus grisis fourratis!*» ²

«Ohoo, kunstide meistrid! Küll on neil aga kaunid mustad rüüd! Küll on aga kaunid punased rüüd!»

«Ilus saba rektori tagal!»

«Nagu Veneetsia doodžil, kes merepulma sõidab.»

«Vaata, Jehan! Sainte-Geneviève'i kanoonikud!»

«Käigu põrgu kõik kanoonikud!»

«Abt Claude Choart! Doktor Claude Choart! Kas te otsite Marie-la-Giffarde'i?»

22901 «Too elab Glatigny tänavas.»

«Ta teeb pordumajade ülemale voodit.»

«Ta maksab talle neli teenarit; *quatuor denarios* ³.»

«*Aut unum bombum.*» ⁴

«Kas tahate öelda, et igalt ninalt?»

«Sõbrad! Meister Simon Sanguin, Pikardia elektor, kellel naine laudjal istub.»

«*Post equitem sedet atra cura.*» ⁵

«Ikka julgesti, meister Simon!»

«Tere, härra elektor!»

«Head ööd, elektoriproua!»

«Ah, õnnelikud, kes kõike seda näevad!» õhkas Joannes de Molendino, kes ikka veel ülal kapiteeli lehtede vahel kükitas.

Ülikooli vannutatud raamatukoguhoidja Andry Musnier sosistas kuninglikule koosnerile Gilles Lecornule kõrva sisse:

«Ma ütlen teile, maailma lõpp on käes. Kunagi varem

¹ Hallide tuunikatega (lad. k.).

² Pigemini hallide nahkadega vooderdatud (lad. k.).

³ Neli teenarit (lad. k.).

⁴ Ehk ühe mürtsu (lad. k.).

⁵ Ratsaniku taga istub must mure (lad. k.; Horatius).

Vihjeks see, et tekstis on maha tõmmatud mõlemad pealkirjas olevad tegelased.

“Räägi mulle pesapallist,” palus poiss.
“Ameerika liigas teeb Yankees ilma, nagu ma ütlesin,”
seletas [redacted] õnnelikuna.

“Täna nad kaotasid,” vastas poiss.

“See ei tähenda midagi. Suur DiMaggio on jälle vor-
mis.”

“Meeskond ei koosne ainult temast.”

“Loomulikult. Aga tema annab kaalu. Teises liigas on
kaks kindlat, Brooklyn ja Philadelphia, kellest mina eelista-
tan Brooklyn. Aga siis tuleb mulle Dick Sisler meelde ja
need välgukiirusel kodujooksud, mida sai vanas pargis
nähtud.”

“Jooksus ei saanud talle keegi vastu. Ja nii pikka palli,
kui tema lööb, pole ma kusagil näinud.”

“Mäletad, kui ta vanasti Terrassil käis? Tahtsin teda
kalale kaasa võtta, aga ei julgenud kutsuda. Siis palusin
sind, aga ka sina ei julgenud minna ja teda kutsuda.”

“Ma tean. See oli suur viga. Arvatavasti oleks ta meiega
tulnud. Ja seda oleks elulõpuni andnud meelde tule-
tada.”

“Ma võtaksin hea meelega suure DiMaggio kalale
kaasa,” ütles [redacted]. “Räägitakse, et tema isa olnud
kalur. Võib-olla oli ta sama vaene nagu meie, ja ta saaks
aru.”

“Suure Sisleri isa pole küll kunagi vaene olnud. Kui
suur Sisler minuvanune oli, mängis tema isa suurliiga-
des.”

“Kui mina sinuvanune olin, sõitsin jungana ühes raa-
laevas, mis käis Aafrikas, ja olin siis juba näinud lõvisid
õhtul [redacted] rannal.”

24062

KIIKLA
RAAMATUKOGU

tult ja ta nägu oli tursunud ning paistes. Kemmerich häbenes, sest teistega võrreldes oli tema ema kõige vähem tasakaalukas, lausa valgus laiali rasvaks ja veeks. Seejuures olin just mina see, kellelt ta tuge otsis; ta haaras mu käest kinni ja anus, et ma rindel Franzil silma peal hoiaks. Kemmerichil oli tõepoolest lapsenägu ja tal olid nii pehmed kondid, et pärast seda, kui ta neli nädalat sõduriranitsat oli kandnud, juba lampjalad sai. Aga kuidas saadki sõjaväljal kellegi silma peal hoida!

“Sa jõuad nüüd peatselt koju,” ütleb Kropp, “puhkust oleks sa pidanud veel vähemalt kolm kuni neli kuud ootama.”

Kemmerich noogutab. Ma ei suuda vaadata ta käsi, need on justkui vahast. Küünte all mustendab kaevikupori, sinakasmust, just nagu mürk. Mulle meenub, et need küüned kasvavad edasi, kaua veel, tontlike keldritaimedena, ka siis veel, kui Kemmerich enam ei hinga. Ma näen vaimusilma ees: nad koolduvad keerdu nagu punnivinnad ja kasvavad, kasvavad, ning koos nendega kasvavad juuksed laguneval kolbal, nagu rohi rammusal mullal, täpipealt nagu rohi, kuidas on see küll võimalik...?

Müller kummardub ta kohale. “Me tõime su asjad kaasa, Franz.”

Kemmerich rehmab käega. “Pange voodi alla.”

Müller teeb seda.

Kemmerich hakkab jälle kellast rääkima. Kuidas teda küll rahustada, et ta umbusklikuks ei muutuks!

Voodi kõrval kükitanud Müller ajab end jälle üles, käes lendurisaapad. Need on õevased inglise saapad, pehmest kollasest nahast, peaaegu põlvedeni ulatuvad ja sinnani ka kinni nõõritavad; ihaldusväärt jalavarjud. Müller on nendest vaimustatud; ta hoiab nende taldu – algul üht, siis teist – oma rohmakate kingade taldadega kohakuti ja küsib: “Tahad sa need saapad siis kaasa võtta, Franz?”

Me kolmekesi mõtleme kõik ühtviisi: isegi sel juhul, kui Kemmerich paraneks, võiks ta ainult ühte kasutada, seega oleks saapa-

23643

„Quelle délicieuse personne, que cette petite princesse!” sõnas vürst Vassili tasa [redacted]

Varsti pärast väikest vürstinnat tuli üks kogukas ja paks põetud peaga ja prillidega noormees, kellel olid jalas selle aja moele vastavad heledad püksid, ees kõrge žaboo ja seljas pruun frakk. See paks noormees oli Katariina-aegse kuulsa üliku, praegu Moskvast suremas oleva krahv Bezuhhovi vallaspoeg. Ta ei olnud veel kuskil ametis ja oli alles äsja tagasi tulnud välismaalt, kus oli kasvatuse saanud, ning viibis nüüd esimest korda seltskonnas. [redacted] tervitas teda kummardusega, mis oli ette nähtud tema salongi küllastajate hierarhias kõige madalamal asuvatele isikutele. Ent sellest alamt sorti tervitusest hoolimata paistis [redacted] näost, kui ta siin Pierre'i nägi, rahutust ja hirmu, just nagu siis, kui nähakse midagi liiga suurt, mille koht ei ole siin. Pierre oli küll tõesti pisut suurem kui teised mehed siin toas, aga see hirm võis olla seotud vaid selle targa ning ühtlasi ujeda, tähelepaneliku ja loomuliku pilguga, mis Pierre'i selles võõrastetoas kõigist teistest eristas.

„C'est bien aimable à vous, monsieur Pierre, d'être venu voir une pauvre malade,**” ütles talle [redacted] ja vahetas kohkunud pilke tädiga, kelle juurde ta Pierre'i juhtis. Pierre kohmas midagi arusaamatut vastu ning otsis üha midagi oma pilguga. Ta kummardas rõõmsa ja lõbusa naeratuse saatel väikesele vürstinnale nagu lähedasele tuttavale ning astus auväärt tädi juurde. [redacted] hirm ei olnud sugugi ilmaaegne, sest Pierre läks tädi juurest jälle minema, ilma et oleks tema juttu majasteedi tervisest lõpunigi kuulnud. [redacted] peatas teda kohkunult sõnadega:

„Ega te ei tunne abee Moriot? See on väga huvitav mees ...” lausus ta.

„Jah, ma olen kuulnud, et tal on plaan, kuidas säilitada igavest rahu, ja see on väga huvitav, kuid vaevalt küll võimalik ...”

„Arvate? ...” ütles [redacted], et midagi ütelda ja uuesti oma majaperenaisetoimingute juurde asuda, ent Pierre sai hakkama järjekordse ebaviisakusega. Alles oli ta vestluskaaslase sõnu lõpuni kuulamata minema läinud, nüüd hoidis ta oma jutuga kinni teist vestluskaaslast, kellel oli tarvis tema juurest ära minna. Ta langetas pea, ajas

* Milline armas olend on see väike vürstinna!

** Härra Pierre, see on teist väga armas, et te vaest haiget vaatama tulite.

20965